

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.II.20.583/2021/8.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

dr. Kiss Gabriella előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

A felperes: felperes (cím)

A felperes képviselője:

dr. Hegedűs D. Andrea pártfogó ügyvéd (cím1

cím1.1)

Az alperes: alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

dr. Varga Imre ügyvéd (cím3)

A per tárgya: többtelehasználati díjfizetési kötelezettség megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.21.790/2020/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kiskunfélegyházi Járásbíróság 3.P.20.155/2019/33.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felperes pártfogó ügyvédjének díját teljes egészében a felperes viseli.

A le nem rótt 177.540 (százhetvenhétezer-ötszáznegyven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperes (a továbbiakban: a felek) házastársak voltak. Életközösségük 1996-ban megszűnt. Az alperes az 1/2-1/2 arányú közös tulajdonukat képező helység, hrsz helyrajzi számú ingatlanból (a továbbiakban: ingatlan) elköltözött. Mindketten élettársi kapcsolatot létesítettek. Házasságukat a bíróság 1997-ben felbontotta.

[2] A Bajai Városi Bíróság 2.P.20.752/1999/117. számú ítéletével megszüntette az ingatlanon fennálló közös tulajdont: az alperes 1/2 tulajdoni hányadát 1.689.000 forint megváltási ár ellenében a felperes tulajdonába adta. Megállapította, hogy az általa még fizetendő megváltási ár 810.701 forint és a felek által közösen felvett kölcsönből fennmaradt tartozás – egymás közti viszonyukban – 2002. október 31-től szintén őt terheli. A megváltási ár megfizetésének határidejét 2003. február 28. napjában határozta meg. A teljesítési határidő elmulasztása esetére a közös tulajdon árverés útján történő megszüntetését rendelte el. Kötelezte a felperest, hogy 2002. december 1-től a megváltási ár megfizetéséig, vagy a sikeres árverésig havi 7.200 forint lakáshasználati díjat fizessen meg az alperesnek.

Indokolása szerint 1997 januárjától a felperes birtokolta az ingatlant és oda 1998-ban befogadta az élettársát is. Az ingatlan nem megosztható.

[3] Az elsőfokú ítéletet a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 1.Pf.20.035/2003/13. számú ítéletében azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy a közös tulajdon megváltással történő megszüntetése esetére a megváltási ár megfizetésére 60 napos teljesítési határidőt szabott. Utalt arra, hogy a megosztásra alkalmatlan lakást a felperes 1998 októberétől az akkori élettársával együtt használta, majd 2002 novemberétől bérbe adta.

[4] Utóbb a felperes a Kalocsai Városi Bíróság előtt pert indított 5.P.20.631/2011. számon, amelyben a többlethasználati díjfizetési kötelezettség megszüntetését kérte. Keresetét a bíróság 25. sorszámú ítéletével elutasította. Indokolásában – egyebek mellett – rámutatott, hogy az ingatlan használatilag nem megosztható, annak csak a földszinti része lakható. Figyelembe vette azt a körülményt is, hogy a felperes az ingatlanba – élettársának elköltözése után – más személyeket is befogadott.

[5] A Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.21.531/2012/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú ítéleti indokolással abban, hogy az ingatlan mind objektív, mind szubjektív okból megoszthatatlan.

[6] A bíróságok a felperes későbbi perújítási kérelmeit – perújításra való alkalmatlanságuk miatt – elutasították.

[7] A megváltási árat a felperes nem fizette meg, az ingatlan jelenleg is a felek közös tulajdona.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[8] A felperes keresetében 2002. november 30-tól kezdődően kérte többlethasználati díjfizetési kötelezettségének megszüntetését annak megállapítása mellett, hogy az alperest az ingatlanból 2002. október 30-tól 1/4 tulajdoni hányad illeti. Arra hivatkozott, hogy a 2002. október 30-án fennállt 810.701 forint megváltási árhoz viszonyítva az alperest illető arányos tulajdoni illetőség 1/4 rész. Okfejtése szerint 2010-ben bizonyítottá vált a többlethasználati díjkövetelés alaptalansága, ezért a megváltási árban figyelembe vett 304.000 forint díjkövetelés is alaptalan. Úgy vélte, a fennmaradó 500.000 forint megváltási árral az alperes 1/7 tulajdoni hányada áll arányban. Állította továbbá, hogy 2002. október 30-án 450.000 forintot átutalt az alperes részére, 2012. április 30-án pedig festményeket adott át, amivel „megváltotta” a fennmaradó 1/7 tulajdoni illetőséget is. Levezette, hogy esetében kizárt a többlethasználat ténye, mert a tulajdoni illetősége 6/7, lényegesen nagyobb, mint az alperesé. Kiemelte: az alperes lemondott a használati jogáról azzal, hogy az ingatlanból a visszatérés szándéka nélkül önként elköltözött.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint az ingatlan alkalmatlan a használati megosztásra. Hangsúlyozta: a felperesnek az a célja az eljárással, hogy az egész ingatlant birtokolja.

Az első- és másodfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletével a keresetet elutasította.

[11] Határozatának indokolásában leszögezte: az eljárás során tájékoztatta a felperest a bizonyítási kötelezettségéről, aki ennek ellenére nem igazolta, hogy a többlethasználati díjfizetési kötelezettséget előíró ítélet meghozatala óta lényegesen megváltoztak azok a körülmények, amelyekre a bíróság a döntését alapította. A továbbiakban kifejtette, hogy nem lehet vitássá tenni a jogerős ítélet megállapításait. Levezette, hogy a felperes esetleges részteljesítései nem eredményezhetik a tulajdoni hányadok módosulását.

[12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

[13] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a korábbi jogerős ítéletet, az ott feltárt peradatokat az adott perben nem lehet felülbírálni. Rámutatott: ebben a perben nincs jogszabályi lehetőség a többlethasználati díjfizetési kötelezettség visszamenőleges megszüntetésére. Arra esetlegesen akkor lett volna mód, ha a felperes a jövőre szóló megszüntetésre okot adó körülményváltozást igazol. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a megváltási ár részteljesítéseivel nem változik az alperes tulajdoni illetősége.

A felülvizsgálati kérelem

[14] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben – tartalma szerint – annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kiegészített elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát kérte. Másodlagosan a kiegészített elsőfokú ítéletet is kérte hatályon kívül helyezni, egyben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítani.

[15] A felperes jogi képviselője az általa benyújtott felülvizsgálati kérelem indokolásában a felperes személyesen előterjesztett felülvizsgálati kérelmét idézte. A felperes okfejtése szerint az eljáró bíróságoknak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 230. § (1) bekezdés szerinti, a többlethasználati díjfizetési kötelezettségéről rendelkező jogerős ítélet óta megváltozott, annak visszamenőleges megszüntetésére okot adó körülményként kellett volna értékelniük, hogy volt élettársa az ingatlanból elköltözött, ezzel az alperes számára lehetővé vált a használat. Hivatkozott az elköltözés tényét alátámasztó – volt élettársától származó – okirati bizonyítékra. Hangsúlyozta azt is, hogy az alperes a visszatérés szándéka nélkül költözött el az ingatlanból. Utalt a Kalocsai Járásbíróság 5.P.20.631/2011. számú perében elkövetett eljárási szabálysértésekre.

[16] További érvelése szerint a másodfokú bíróság eljárása sértette a régi Pp. 3. § (2) bekezdését, amelynek értelmében a bíróság a fél által előadott kérelmeket és nyilatkozatokat tartalmuk szerint veszi figyelembe.

[17] Úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság helyesen tájékoztatta a bizonyítási teherről, de az eljáró bíróságok helytelenül értékelték a lényeges körülmények változását. Elmaradt a "tényállítást" pontos rögzítése, ezért a bíróság következtetése is téves, amivel megsértette a régi Pp. 163. § (1) és (2) bekezdését, valamint 206. § (1) bekezdését.

[18] Kifejtette: a régi Pp. 229. §-a helyett a 230. § alapján kellett volna dönteni a felek jogvitájában. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság tartalmában nem vizsgálta a kereseti kérelem megalapozottságát.

[19] Végül arra mutatott rá, hogy anyagi jogszabálysértés azért nem valósult meg, mert az eljáró bíróságok egyike sem foglalkozott a kereseti kérelem jogalapjával.

[20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[22] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[23] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. E tartalmi kellékeknek ugyanakkor a jogerős ítélettel, annak sérelmezett részeivel és egymással is szoros logikai és perjogi kapcsolatot kell mutatniuk, olyan összefüggésnek kell köztük fennállnia, hogy ez alapján a felülvizsgálati kérelem alkalmas legyen a rendkívüli perorvoslati eljárás formai és tartalmi kereteinek a kijelölésére. Ha a fél több jogszabálysértést állít, e követelményeknek mindegyik hivatkozása meg kell feleljen (PK vélemény 3., 4. és 6. pontja, valamint ezek indokolása). Az eseti döntésekre való hivatkozás mindezeket nem pótolja, ahogy az sem, ha a fél az általa megsértettként állított jogszabályhelyeket csupán felsorolja, vagy idézi, ám azokhoz konkrét,

adekvát indokolást nem fűz (Kúria Pfv.III.20.259/2021/4., Kúria Pfv.II.20.617/2021/5.). Mindebből az is következik, hogy a felülvizsgálati kérelem érveit a jogerős ítélet jogi indokaival kell ütköztetni, az elsőfokú ítélet ennek során csak annyiban kaphat szerepet, amennyiben a másodfokú ítélet utal annak helyes indokaira.

[24] A Kúria mindezek alapján a felülvizsgálati kérelemnek kizárólag azokat a részeit vizsgálhatta, amelyek esetében a felperes a kifogásolt jogerős ítéleti rendelkezéshez, megállapításhoz, érveléshez konkrétan társította a megsértett jogszabályhelyet és azzal szoros összefüggésben kifejtette saját álláspontját, ismertette jogi okfejtését.

[25] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a módosított kereseti kérelmének megfelelő határozat meghozatalát kérte, ami nemcsak a többlethasználati díjfizetési kötelezettség megszüntetésére, hanem a megváltozott tulajdoni hányadok megállapítására is irányult. Felülvizsgálati kérelmében azonban az utóbbival kapcsolatos jogerős ítéleti döntéssel szemben érvelést nem adott elő és jogszabálysértést sem jelölt meg, ezért a Kúria mellőzte a kérdés érdemi vizsgálatát.

[26] A felperes hivatkozott a régi Pp. 163. § (1) bekezdésének megsértésére. Ennek értelmében a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el. Ehhez a rendelkezéshez logikailag szorosan kapcsolódó indokolást a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazott, ezért azt a Kúria érdemben nem vizsgálta.

[27] Ugyancsak megsértettként állította a régi Pp. 163. § (2) bekezdését, amely szerint a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező, vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel. A felperes nem állított olyan tény, amelyet a felsorolt okokból a bíróság valónak kellett volna elfogadjon, ezért a Kúria – adekvát indokolás hiányában – a hivatkozott jogszabálysértést érdemben nem vizsgálhatta.

[28] A Kalocsai Járásbíróság előtt 5.P.20.631/2011. számon folyt ügy a jelen felülvizsgálati eljárásnak a régi Pp. 270. § (2) és 272. § (1) bekezdéséből adódóan nem tárgya, ezért a Kúria a felperes ezzel kapcsolatos érveit is figyelmen kívül hagyta. Kifogásainak előterjesztésére abban az eljárásban módja volt.

[29] A felperes a másodfokú bíróság által megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a régi Pp. 3. § (2) bekezdésére. Ez a rendelkezés a kérelemhez kötöttség elvét rögzíti; második mondata szerint a bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. A megjelölt jogszabálysértéshez kizárólag a felülvizsgálati kérelem 6. oldalán szereplő érv volt köthető: az eljáró bíróságok "tévesen akként próbálták értékelni a bizonyítékot és annak felhasználását, hogy az az alapperben meghozott döntés vitássá tételére irányul", holott – a felperes álláspontja szerint – erről nem volt szó. Megítélése szerint ezért az eljáró bíróságok tévesen értelmezték a kereseti kérelmét.

[30] A Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság – ahogy az elsőfokú bíróság is – helyesen, tartalmának megfelelően értelmezte a keresetet és azt annak megfelelően bírálta el.

Azzal ugyanis, hogy a felperes már 2002. november 30-tól kezdődően kérte a többlethasználati díjfizetési kötelezettségének megszüntetését, amit volt élettársának ezt megelőző elköltözésével kívánt alátámasztani, valójában két jogerős döntést vitatott: egyrészt a többlethasználati díjfizetési kötelezettségét elrendelő jogerős ítéletet, hiszen az későbbi időponttól, 2002. december 1-től kezdődően kötelezte teljesítésre; másrészt a fizetési kötelezettségének megszüntetése iránt 2011-ben indított perben meghozott elutasító határozatot.

[31] A felülvizsgálati kérelem szerint a másodfokú bíróság ítéletében nem rögzítette pontosan a „tényállítást” (helyesen: tényállást), ami miatt téves következtetést vont le, eljárása ezért sértette a régi Pp. 206. § (1) bekezdését.

[32] A felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli perorvoslat során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére, értékelésre sem. A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy az eljárt bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok értékelése és egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen, okszerűtlen következtetésre (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IX.21.680/2006., megjelent: EBH 2006.1526.). A bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség felülmérlegelésre. Nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek pedig csak az minősíthető, ha a bizonyítékokból kizárólag egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítéletétől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH 2013.119.). Felülmérlegelésnek tehát kizárólag a törvény mérlegelési szabályát súlyosan sértő eljárás esetén van helye. Okszerűtlen mérlegelésre történő hivatkozás esetén ezért a Kúriának abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a másodfokú bíróság bizonyíték-mérlegelése megfelelt-e a régi Pp. 206. § (1) bekezdése által támasztott követelményeknek, annak volt-e olyan – a fentiekben ismertetett – hibája, ami az ügy érdemi elbírálására kiható súlyos eljárási szabálysértésnek minősül.

[33] A régi Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A mérlegelés kizárólag a bíró perbeli cselekménye, logikai következtetés, amelyben a bizonyítást és a per egész anyagát egységesen értékeli. A bíróság a bizonyítás körében többféle mérlegelési tevékenységet fejt ki: megállapítja az egyes bizonyítékok bizonyító erejét, értékét, feltárja azok összefüggéseit és ellentmondásait, majd mindezeket egybevetve, együttesen mérlegelve foglal állást arról, hogy a bizonyítandó tények az eljárás során bizonyítást nyertek-e. Azt, hogy mely tények jelentősek az adott per eldöntése szempontjából, azok az anyagi jogi jogszabályok határozzák meg, amelyek ezekhez a tényekhez, illetve a tények fennállásához vagy fenn nem állásához valamilyen jogi hatást fűznek. A bíróság tehát a felek perbeli előadásai és a bizonyítékok értékelésével, mérlegelésével állapítja meg a tényállást, majd a tényekből levont anyagi jogi jogkövetkeztetéssel hozza meg a döntését, vagyis az irányadó anyagi jogszabályok alkalmazhatóságát vizsgálja az adott tényállás függvényében.

[34] A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet tartalmazza a jogvita eldöntése szempontjából releváns tényállást, a helybenhagyott – kiegészített – elsőfokú ítélet pedig a per előzményeit, a felek között folyamatban volt egyéb eljárásokat és az azokban meghozott határozatokat is ismerteti. Ezek között szerepel a Kalocsai Városi Bíróság

5.P.20.631/2011/25. számú ítélete, amely a felperes élettársi kapcsolata 1999 decemberi megszűnésének tényét, valamint NA befogadását és azt is rögzíti, hogy az ingatlan használata nem megosztható („megoszthatatlan használati mód”), a tetőteret nem lehet lakhatóvá tenni, csak a földszinti rész lakható. Mindezekről eltérő tényeket a felperes sem állított. Felülvizsgálati kérelmében valójában azt kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok nem értékelték a többlehasználati díj megszüntetésére okot adó körülményként volt élettársának elköltöztetését. Okfejtése szerint ennek a – kereseti kérelmét megalapozó – ténynek a figyelmen kívül hagyása látható abból, hogy keresetét nem a régi Pp. 230. § (1) bekezdése alapján bírálták el, hanem elutasították – tévesen – a régi Pp. 229. § (1) bekezdésére hivatkozással.

[35] A régi Pp. 229. § (1) bekezdése rögzíti az anyagi jogerő szabályát. Eszerint a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek – ideértve azok jogutódait is – egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő).

[36] A régi Pp. 230. § (1) bekezdése a jövőbeli szolgáltatás megváltoztatásának feltételeit rendezi. Ennek értelmében, ha az ítélet az egyik felet olyan szolgáltatásra kötelezi, amely az ítélet meghozatala után jár le [122. § (2) bekezdés], az ítélet anyagi jogereje nem gátolja, hogy a felek bármelyike keresetet indíthasson a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránt, ha azok a körülmények, amelyekre a bíróság az ítéletét alapította, utóbb lényegesen megváltoztak. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a bíróság a jelen § alá tartozó perben a korábbi ítélettel megállapított szolgáltatást legfeljebb a kereset megindítását megelőző hat hónaptól kezdődő időre változtathatja meg.

[37] A régi Pp. 230. § (1) bekezdése – szövegezéséből láthatóan – szoros összefüggést mutat az anyagi jogerő idézett szabályával, az az anyagi jogerő alóli kivétel, aminek célja a mindenkori életviszonyokhoz való igazodás. A régi Pp. 230. § (1) bekezdése utóbb bekövetkezett lényeges körülményváltozás esetén ad lehetőséget arra, hogy a felek bármelyike keresetet indíthasson a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránt. Tekintettel arra, hogy a felperes többlehasználati díjfizetési kötelezettségének megszüntetésére irányuló kereseti kérelmét a Kalocsai Járásbíróság jogerősen elutasította, értékelve az addig előállt változásokat, a bíróságnak ebben az eljárásban az ezután bekövetkezett, a díjfizetés szempontjából jelentős tényeket, azok változásait kellett vizsgálnia. A korábbi ítélet ugyanis anyagi jogerővel [rég Pp. 229. § (1) bekezdés] bír, ami azt jelenti, hogy az ítéletben már elbírált jogot többé nem lehet vitássá tenni, azt a bíróság a későbbi döntésénél köteles alapul venni. Az anyagi jogerő tehát kizárja az újbóli elbírálást. Ez a többlehasználati díj megszüntetése esetében a régi Pp. 230. §-ából adódóan az jogerős ítélet meghozataláig eltelt időszakra vonatkozik.

[38] Azt, hogy a Kalocsai Járásbíróság ítéletének meghozatala óta eltelt időszakban bekövetkezett-e a kereset elbírálása szempontjából jelentős körülményváltozás, ahhoz viszonyítva kell megítélni, hogy a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 1.Pf.20.035/2003/13. számú ítéletével ebben a részében helybenhagyott Bajai Városi Bíróság 2.P.20.752/1999/117. számú ítélete mely tényekre alapítottan döntött a többlehasználati díj fizetéséről. A bíróság ilyen körülménynek tekintette az ingatlan felperes általi használatát, volt élettársának odaköltöztetését és a felépítmény – szerkezetéből adódó – használat megosztására való alkalmatlanságát. Ez utóbbi tény megállapításának indokaira utalt a Kalocsai Városi Bíróság is 5.P.20.631/2011/25.

számú ítéletében, rámutatva, hogy az ingatlan használata nem megosztható, mert a tetőteret nem lehetett lakhatóvá tenni, arra csak a földszinti rész alkalmas.

[39] A Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok – szemben a felperes állításával – vizsgálták a releváns körülmények esetleges megváltozását.

[40] Az elsőfokú bíróság a többlethasználati díj megszüntetésére irányuló kereseti kérelmet a régi Pp. 230. §-a alapján bírálta el: azt vizsgálta, fennállnak-e a megszüntetés itt szabályozott törvényi feltételei. Ezzel kapcsolatban álláspontját a 3.P.20.155/2019/18. számú ítélet 8. oldal [7]-[9] és 9. oldal [1] bekezdésében fejtette ki megállapítva, hogy nem következett be a kötelezettség megszüntetésére okot adó lényeges körülményváltozás. A régi Pp. 229. § (1) bekezdésére csak a felperesnek azokkal a hivatkozásaival összefüggésben utalt, amelyekkel a jogerős alapítélet megállapításait igyekezett cáfolni {elsőfokú ítélet 8. oldal [6] bekezdés}.

[41] A másodfokú bíróság vizsgálódása is kétirányú volt: a többlethasználati díj fizetési kötelezettség megszüntetése kapcsán egyrészt utalt az alapítélet anyagi jogerejére [rég Pp. 229. § (1) bekezdés] a felperes annak tényállását vitató álláspontjával szemben; másrészt értékelte a jogerős ítélet óta bekövetkezett körülményváltozásokat [rég Pp. 230. § (1) bekezdés]. Ez utóbbit illetően kifejtette: ha a felperes igazolt volna olyan körülményváltozást, amely alapot adhatna a többlethasználati díjfizetési kötelezettség jövőre vonatkozó megszüntetésére, erre esetlegesen sor kerülhetett volna. Ez tartalmában azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság megítélése szerint a felperes nem igazolt lényeges, a többlethasználati díjfizetési kötelezettség megszüntetésére okot adó körülményváltozást.

[42] A Kúria álláspontja szerint az eljáró bíróságok a bizonyítékok, a peradatok okszerű mérlegelésével helyezkedtek arra az álláspontra, hogy a többlethasználati díjfizetési kötelezettség megszüntetésére irányuló kereset alaptalan, mert a fizetési kötelezettségről rendelkező jogerős ítéletben figyelembe vett körülményekben nem következett be olyan lényegi változás, ami az alperes használatát lehetővé tenné. Jelenleg is a felperes van birtokban, és – ahogy a 2019. március 4-i beadványa tartalmazza – a ház egyszobás, ugyanakkor abba időszakonként befogadott egyes személyeket. A felsorolt tények közül az, hogy a ház egyszobás jellegéből következően használatilag nem megosztható, folyamatosan gátját jelenti a többlethasználati díjfizetési kötelezettség megszüntetésének.

[43] Az eljáró bíróságok a régi Pp. 229. § (1) bekezdésére, az anyagi jogerő szabályára azért utaltak, mert a felperes visszamenőlegesen, már a keletkezése előtti naptól – részben a megelőző időszakot érintő érvek alapján, az alapítélet alapjául szolgáló tényeket vitatva – kérte a többlethasználati díjfizetési kötelezettség megszüntetését. Ennek pedig akadálya mind az alapítélet, mind a fizetési kötelezettség megszüntetése tárgyában meghozott ítélet anyagi jogereje és a régi Pp. – ezzel összefüggő – 230. § (1) és (3) bekezdése, ami legfeljebb hat hónappal visszamenőleg teszi lehetővé a kötelezettség megváltoztatását. Az alperes elköltözése az ingatlanból ugyancsak az alapítélet meghozatala előtt bekövetkezett tény, így – függetlenül attól, hogy a visszatérés szándékával vagy anélkül történt – jelen eljárásban vizsgálat tárgya nem lehet.

[44] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt – érdemi vizsgálatra alkalmas – jogszabályhelyeket.

[45] Az eltérő tényállás miatt a hivatkozott eseti döntések (BH 1992.102., BH 2003.409.) alkalmazásának sincs helye.

[46] Megjegyzi továbbá, hogy az irányadó egyértelmű jogszabályi rendelkezések alapján a jogvita elbírálható volt.

[47] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[48] A Kúria mellőzte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes felülvizsgálati eljárási költségben marasztalását, mert az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

[49] Ugyanakkor a régi Pp. 87. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére teljes egészében a pervesztes felperes köteles.

[50] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott és a felperes teljes személyes költségmentessége folytán előzetesen le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

[51] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján.

[52] A Kúria ítélete elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. május 4.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Kiss Gabriella s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró